

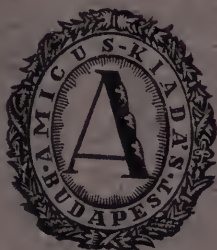
Ady, Endre
Első verseskötete

PH
3202
A35A17
1920

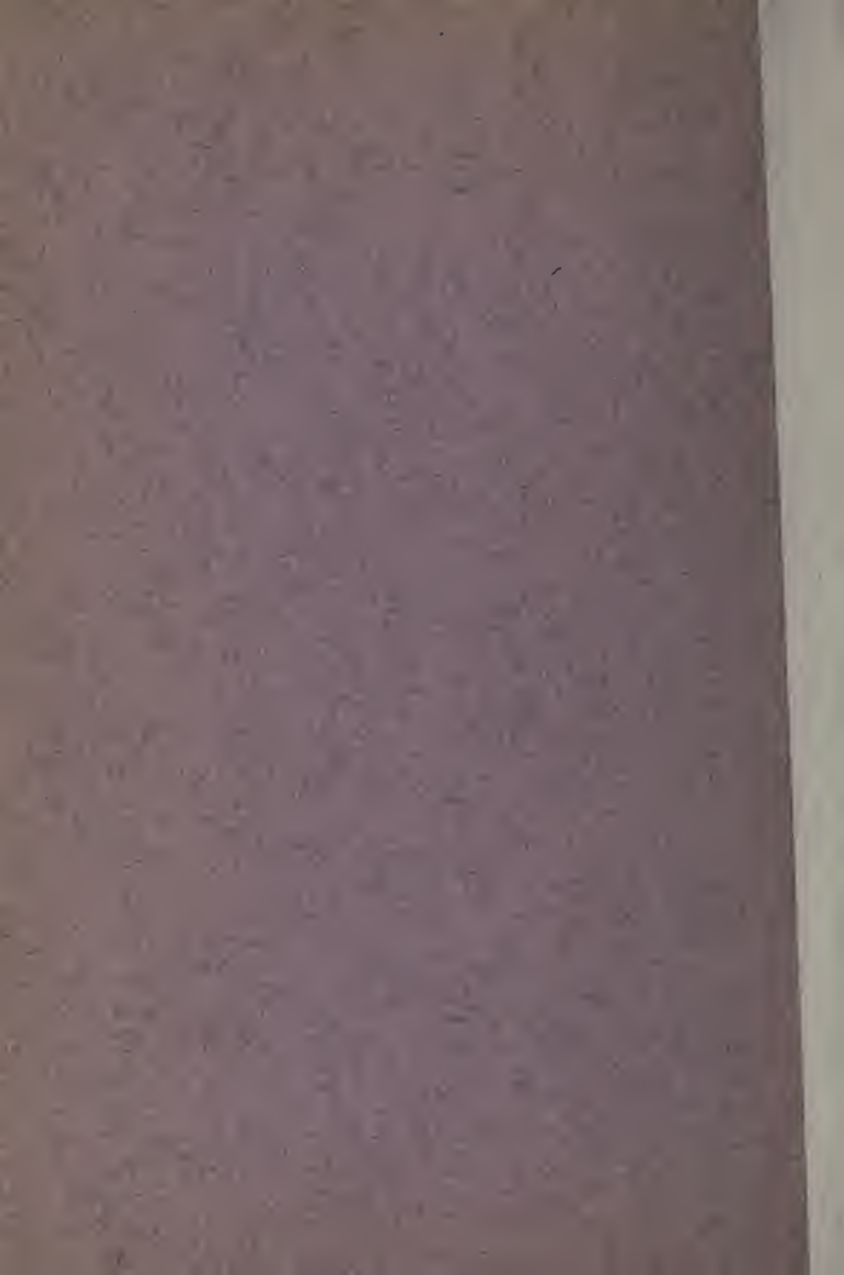

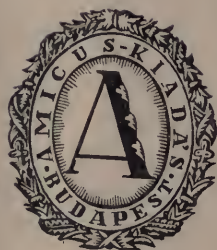
ADY ENDRE

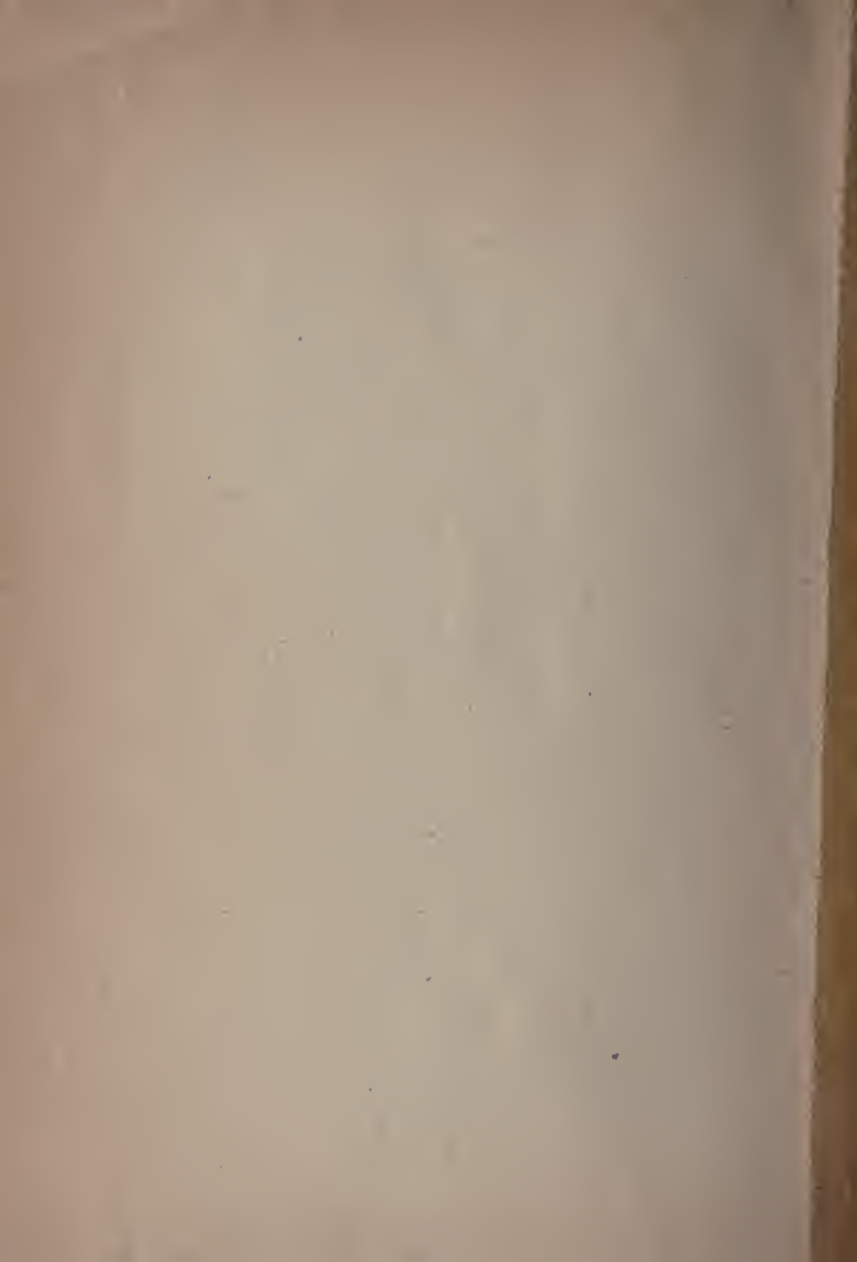
ELSŐ VERSESKÖTETE

MICUS KIADÁS.

ADY ENDRE

ELSŐ VERSESKÖTETE

AMICUS KIADÁS

Ady Endre első verseit az „Amicus“-kiadóvállalat megbízásából 1920 november havában Hornyánszky Viktor m. kir. udvari könyvnyomdája nyomatta. Kéziratul az 1899-ben Debrecenben megjelent „Versek“ című kötet szolgált. Jelen kiadáson kívül amateur kiadás is készült hollandi merített papíron 100 példányban.

PH
3202.
A35 917
1920

EGYEDÜL JOGOSÍTOTT KIADÁS.

ELŐSZÓ.

Kedves barátom!

Ha valaki sokat szenvedett, ha keserű csalódásokon ment át, ha olyan balsors érte, ami egész életre nyomot hagy: rendszeren igyekszik eltitkolni keservét emberi szemek elől, igyekszik homályban tartani a kapott sebeket, hogy senki se lássa.

A költő nem cselekedhetik úgy, mint a közönséges ember. A költő kénytelen leírni azt, amit érez, legyen érzése gyönyör vagy fájdalom, büszkeség vagy szégyen, lelkesedés vagy háborgó harag. Belső szükség kényszeríti rá. Éppen azért költő, mert így van alkotva. A nagy csapásokat egy ideig állhatja hangtalanul, megdöbbenő némasággal, mint az olyan vándor, aki mellett leütött a villám. De a némaság nem tart sokáig; a magával vívott benső tusa kifelé tör és a költő száján megfakad a vesr. Nem tehet zárat a szívére. Érzéseit

nem nyomhatja vissza semmi. Próbáld elgátolni a megáradt folyót: ha sikerült, a költő érzelmeit is elfojthatod. Próbáld betömni a vulkán kráterét, hogy tüzes haragját égre ne dobálhassa: ha sikerült, a költő érzelmeit is betömheted.

Én a poétánál első sorban ezt a belső kényszert, ezt a mélyről fakadó belső erőt keresem. Mert csak annak a poétának van mondanivalója, akinek a szíve, a szenvedélye diktál. Csak annak a poétának van hatása, aki verseiben a maga lelkét tárja ki előttünk.

Hiába minden csinált dísz, hiába sziporkázik az ötlet, hiába cseng a nyelv polifóniája, hiába minden frázis és deklamáció, ha a remekül fölszerelt költeményből hiányzik az érzés ereje. Hidegen letesszük a könyvet és a pompás versekből nem marad bennünk semmi. A költő csak akkor hat biztosan, ha abban a rímben, amit leír, életének egy eleven töredéke dalol hozzánk; ha verseiben őszintén elmondja mindazt, ami üdve, vagy átka volt; ha víg dalai-

ban valósággal halljuk a költő jókedvű kacagását, ha dithirambjaiból égő lelkesedés csapdos felénk, mint a lobogó tűz-oszlop és ha bánatos strófái úgy következnek egymásra, mintha könnyek hulldogálnának a szeméből. Ha így énekel a költő, akkor minden hangja hosszasan fog reszketni szívünk mélyén, mint négyszeres visszhang a völgy katlanában.

Az Ön versei, tisztelt barátom, éppen azért hatottak rám, mert megtaláltam bennük az igazi költőnek ezt az erős közvetlenségét.

Önt nem a divat, nem a hiúság, nem a mások poétikai dicsősége ingerli arra, hogy verseket írjon, hanem a szívében megáradó és kifelé törő érzések belső kényszere. Önnél a vers nem tűzijáték, hanem igazi tűz: állandóan lobog s fényt és meleget áraszt. Önnél a vers az az édes csöpp, mely dallamosan ömlik ki a szív csordulásig telt poharából.

Igazságot, bensőséget találtam verseiben, akár a szerelem boldog szenvedéseit

festi, akár a forrón szeretett édes anyához
zokog, akinél hűbb vigasztalónk nincs, mert
elkísér bennünket a Golgotha végső stáció-
jáig, mint Jézust a mater doloróza, — akár
a hazáról énekel, akár a szatira, akár a
bölcsekedés hangján beszél.

Szép magyar verset írni ma már nem
nehéz, mert nyelvünk bámulatosan kifej-
lődött, technikánk egészen a virtuozitásig
kicsiszolódott. De Ön nem az ügyes verse-
lők, hanem a poéták számát szaporítja
ezzel a kötetével. És Önre magas fok vá-
rakoíhatik a magyar Parnasszuson, ha meg-
kezdett útján tovább halad. amit bizonyosra
veszek, mert verseiből kiérzem, hogy Önnél
a poézis nem az ifjúkor rímelő szeszélye,
nem könnyelmű és hamar elmúló szeret-
kezés, hanem komoly, hosszú, örökkétartó
viszony a Múzsával.

Útra induló kötetének sok szerencsét
kíván s Önt szeretettel üdvözli

tisztelő pályatársa

Ábrányi Emil.

ÉDES ANYÁMNAK
HÁLÁM, TISZTELETEM ÉS SZERETETEM
JELÉÜL

SIRASSON MEG

Rossz útra tévedtem, világ csúfja lettem.
Szép út állt előttem, de nem azt követtem ;
Nem adok, nem hajtok semmit a világra,
Bolond célok után rohanok zihálva,
Bolond célok után álmodozva, balgán —
Így beszélnek rólam minden utca sarkán,
— Édes anyám, lelkem,
Sirasson meg engem.

Sirasson meg engem, szerencsétlen lettem,
Azok tettek azzá, akiket szerettem.
Üres lett a szívem, üres lett utánok,
Betöltötték kínzó, messzeűző álmok.
Álmok rabja lettem, csak álmokért élek,
Egy mámoros álom lett nékem az élet,
— Édes anyám, lelkem,
Sirasson meg engem.

Tudom, hogy szeretett, tudom, hogy szeret még,
Pedig én dúltam fel nyugodalmát, csendjét,
Én bennem csalódott, értem fáj a lelke,
Én pedig rohanok balga küzdelemben
Diadalt aratni. Milyen dőre álom,
Pedig hozzá kötve életem, halálom !
— Édes anyám, lelkem,
Sirasson meg engem.

Igazságért küzdök, tudom, hogy hiába ;
De ha harcba szólít szívem minden vágya,
Mit tehetek róla ? Tán az örök végzet
Rótta rám e kínos, bús kötelességet
S én csak, mint vak eszköz teljesítem s várom,
Míg kidűlök s lesz más, ki helyembe álljon,
— Édes anyám, lelkem,
Sirasson meg engem.

Eladtam már magam, nem magamnak élek,
Nyugalmat, pihenést már nem is remélek,
Lelkem lett a küzdés, szívem lett az álmom,
Szívemet keresem, amíg megtalálom,
Egy új Ahasvérként bolyongok örökre,
Míg lerogyom holtan egy útszéli rögre,
— Édes anyám, lelkem,
Sirasson meg engem.

E NÉHÁNY DALBAN

E néhány dalban ifjúságom,
Minden szép álmom eltemetve.
Csak a könny van még a szemembe',
Elszállt sok édes, balga álmom.

De mégis, míg az örök este
Reám borultát félve várom,
Dalokba olvadt ifjúságom
Hadd jusson még egyszer eszembe.

Még egyszer . . . s aztán durva lábon
Taposni a hervadt virágon
Jöjjön el hát, jöjjön az élet.

E néhány dal megőriz téged,
Ezerszer szent édes emléked
Hervadt virágom: ifjúságom! . . .

A RÁKÓCZI VÉN HARANGJA

A Rákóczi vén harangja,
Ha megkondul
Panaszosan sír a hangja
Meg nem értett fájdalomtól.

Síró szava elzúg, elszáll
Messze, messze, —
Mintha minden kondulása
Egy hatalmas sóhaj lenne . . .

Nem így szólott, nem ily búsan
Messze régen:
Lelkesítő honfi-tűz volt
Hivogató ércnyelvében.

Zúgó szaván fölcsendült a
Hála-ének,
Szíve dobbant győzedelmes
Labancverő hajdúnépnek.

Ő még látta a régen mult
Nagy időket,
Még látta a szabadságot
Hősiesen kiküzdőket.

Még a magyar dicsőségnek
Látta fényét,
Visszaverte egy hatalmas
Szabad népnek szívverését . . .

. . . Síró hangon szól Rákóczi
Vén harangja,
Jaj, de kevés szívet talál,
Ki panaszát visszaadja.

A szabadság, mely fölemelt
Egy világot,
Megtagadva egy harangnak
Érckeblébe viasszaszállott.

S a hideg érc úgy megérte
Bús fájdalmát,
Siratja a szabadságnak
Elvesztett birodalmát . . .

A Rákóczi vén harangja,
Ha megkondul,
Panaszosan szól a hangja
Elfelejtett hősi korrúl . . .

(Debreczen).

DIVINA COMOEDIA

Uram! Színházad rég felépítéd,
Immár látott az sok, sok ezred évet,
De darabod nem ujult semmikép,
A neve egy, a célja egy: az élet.
Rossz a darab, bocsáss meg, óh uram!
A díszlet régi, színtelen, kopott,
A morál: jaj a jóknak, nagyoknak,
A hitványak csupán a boldogok.

Uram! Mi játszuk híven szerepünket,
Sírunk, nyomorgunk, mert így rendeléd el,
Tűrjük, hogy kifütyölnek bennünket,
Pedig mi játszánk lelkesedve, hévvel,
De már a játék elég volt . . . elég . . .
A szívnek egyszer meg kell nyílnia:
Darabod hitvány, nem hozzád méltó,
Lelket mészárló, rossz comoedia! . . .

KARÁCSONY

Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.

Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumba
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.

A templomba
Hosszú sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.
Mintha itt lenn
Szent kegyelme súgna, szállna,
Az én kedves, kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna ünnepelni
Odahaza.
De jó volna tiszta szívből
— Úgy mint régen —
Fohászkodni,
De jó volna megnyugodni,
De jó volna mindent, mindent
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermek szívvel
A világgal
Kibékülni,
Szeretetben üdvözülni.

Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Oh de nagy boldogság
Szállna a világra.
Ez a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.
Golgotha nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át,

A nagy mindenséget,
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni . . .
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra . . .

NEM ÉLEK ÉN TOVÁBB

Nem élek én tovább,
Csupán addig élek,
Amíg a szívemből
Felfakad az ének;
Amíg a lelkemet
Sírhatom a dalba,
Amíg lánggra gerjeszt
Ihletés hatalma;
Amíg titkos órán
Reám száll a bánat,
Feketén, komoran,
Mintha a világnak
Végzetszerű átkát
Csakis én érezném,
Tépődve annyi bús,
Megfejtetlen eszmén.

Nem élek én tovább
Csupán addig élek,
Míg vérező szívvel
Ezernyi kétség közt
Még mindig remélek.
Míg az örök eszmét,
Míg az örök szépet,
Keresem, imádom,
Míg egy ábrándvilág
Lesz az én világom,

Melyet én kormányzok
Melyet én teremtek,
Amelyről dalaim
Annyi szépet zengnek.

Nem élek én tovább,
Csupán addig élek,
Amíg szerelmemért
Szerelmet remélek ;
Amig mint eszménykép
Ragyog le szívemnek
Szentelt oltárára
A nő, a teremtés
Legszebb koronája.

Nem élek én tovább,
Nem élek csak addig,
Amig a szívemen
Ezer kínos kérdés
Keresztül nyilallik ;
Amig nyugodalmat
Egy percre se leltem,
Amig egy világért
Gyötrődik a lelkem.

. . . De ha az életnek
Piszkos, jeges árja
Magával ragadna
S kialudnék tőle
Szívem régi lángja ;

Hogyha örök hitem,
Hogyha minden vágyam
Örökre elszállna
S annyi tépő kétség.
Siratott reménység
Fás könnyé válna;
Ha titkos órákon
Nem szállna szivemből,
Nem zengne ajkamon
Biztatón az ének, —
Ne éljek én tovább,
Mit adhat már akkor
Én nekem az élet?! . . .

VÁLASZÚTON

Dúrva lárma zúg körültem,
Küzdelemre vár az élet.
Megállok a sorompónál,
De nem tudom, mit csináljak:
Harcba szálljak, visszatérjek?

Sáros a tér, undok a harc,
Oly silány a harci pálma:
Olcsó hírnév, darab kenyér...
És érettük odaveszne
Ifjúságom minden álma!

Még csak nézem ezt a harcot
S hány szép álmom omlott porba!
Mért rohannék, hogy lelkemet
Az életnek piszkos harca
Minden kincstől megrabolja!...

Visszatérjek?... az a világ,
Ahol álmom volt az élet,
Bezárult már rég mögöttem...
A szép világ, ifjúságom
Soha többé föl nem éled.

Oh szép világ, álmvilág
Milyen sokszor elsiratlak,
Az életnek rút harcáért
— Ezer fátum törjön is rám!
Soha, soha el nem adlak.

Csak egy rövid, muló óra
Boldogságod gyönyöréből
S aztán . . . elég volt az élet . . .
Bármi jön a válópercig,
Véle lelkem csak kibékül . . .

Mert erőm nincs küzdelemre,
Harcra nem csábít az élet,
A sorompót át nem lépem, —
Szép világom rég bezárult
S nincs ahova visszatérjek! . . .

SORSUNK

Van az életben egy-egy pillanat,
Erősnek hisszük szerfelett magunkat,
Lelkünk repül, száll, magával ragad,
Bús aggodalmak mind hiába húznak.
Csalóka álmok léghajóján
A vihar szépen fellegekbe tüntet,
Míg lenn a földön kárörvendő,
Gúnyos kacajjal röhögnek bennünket.

Van az életben egy-egy pillanat,
Hogy nem várunk már semmit a világtól,
Leroskadunk bánat terhe alatt,
Szívünk mindenkit megátkozva vádol.
Míg porba hullva megsiratjuk,
Mi porba döntött, — sok keserű álmunk,
Nincs egy szem, amely könnyet ejtsen,
Míg testet öltött fájdalmakká válunk.

*

Ez a mi sorsunk, mindörökre,
Szívünk a vágyak tengerén evez,
Hajónkat szélvész, vihar összetépi,
De egy zord erő küzdelemre készti.
Bolyongunk, égünk, lelkesedve, vágyva,
Nincs egy reményünk, mely valóra válna,
Míg sirba visz az önvád néma átka.

ŐSZ FELÉ

Sivár, őszt jósló, nyári nap.
Tarlóból fujdogál a szél,
Egy-egy lehulló falevél
Szállongva széltől szárnyra kap.

Sivár, őszt jósló, nyári nap.
A mult bús romjai közül,
Emlékek szálldosnak körül
S lelkem borzadva felriad.

Sivár, őszt jósló, nyári nap.
Emlékezés, hulló levél,
Temetőből a kósza szél,
Felébredés krypták alatt.

Sivár, őszt jósló, nyári nap.
Enyészet közelg, jön a tél,
Szállong az emlék, falevél
S reszketve széltől szárnyra kap.

Sivár, őszt jósló, nyári nap.
Romok közül a szellemek
Alvó szívet ébresztenek,
Ébredés a krypták alatt . . .

SZÍNHÁZBAN

Nincs egy tűrhető szereplő,
Unalmas, rossz mindahány,
Ha hiányzik páholyából
Az az édes, barna lány.

De ha ott van, oly elnéző
Engedékeny, jó vagyok :
Kritikát a barna kis lány
Szép szeméből olvasok.

VAN OLYAN PERC

Van olyan perc, mikor szivünkben
Az élet lángja fellobog,
Van olyan perc, mikor azt hisszük,
Hogy lehetünk még boldogok.
Szép asszonyarcok hosszú sorban
Reánk ragyognak, intenek,
Velük vannak a csókban, borban
Ámor és Bacchus istenek.

De oly muló a mámor üdve,
Elszáll az ámító remény,
Nem ígér édes boldogságot
Miként a mámor éjjelén.
S míg ránk tolul a végzet átka,
Amely lelkünkre visszajár, —
Szivünk olyan, olyan üres lesz,
Mint a mámort adó pohár.

ÉRTED

Csodálom a gyöngé embert,
Kiről mondák, regék beszélnek
Ki nagy merészen égbe szállt
És elorzá kincsét az égnek,
Hogy tűz, meleg és láng sugára
Mindent hevítsen, hasson át
S áldást hintsen a nagy világra.

Lelkem kibontja szárnyait,
Égig tör fel gyors repüléssel,
A fényt, sugárt, mit ott talál
Magába szívja szomorú hévvel,
És ennyi fényt — a földre szállva —
Pazar kezekkel hint réá
Egy édes-kedves kis leányra.

ÉN SZÉP VILÁGOM

Én szép világom,
Boldogságom,
Arcod borúsnak
Miért látom?
Sóhaj tör elé
Kis szivedből,
Ragyogó könyecsépp
Szép szemedből.

. . . Ha hű sziveddel
Érzed, érzed,
Hogy el fog veszni
Üdvösséged,
Csókolj meg forrón
Utóljára,
Haljunk meg most a
Boldogságba! . . .

EGY CSÓKODÉRT

Elmult a régi, tiszta vágy,
Amelylyel egykor környezélek.
Epesztő, forró, balga láz
Égető langja sorvaszt érted,
Egy csókodért mindent od'adnék,
Egy csókodért nem kell az élet!

Egy forró csók, egy ölelés . . .
Lázás szivünk összedobogna . . .
Aztán jöhet, mit bánom én,
A kárhozatnak égő pokla!
. . . Nincs kárhozat, mely ily gyönyörre
Eléggé gyötrő, kínos volna!

VÁLASZ

Azt írod a leveledben :
Menjek haza, jobb lesz otthon ;
Meggyógyulok, nem lesz annyi
Kínos álmom, kínzó gondom.
Ott éltem át ifjúságom,
Jól tudod, hogy visszavágyom,
Menjek haza. Így hívogatsz
Legkedvesebb jó barátom.

Mért hívogatsz ? Ismered jól
Szivem minden álmát, kínját,
Eltévesztett életemnek
Integető, sötét sírját.
Míg ott voltam, addig éltem,
Volt szép álmom, volt reményem —
Kiüldözött a valóság,
Tudod jól, hogy mi lett vélem.

Nem az vagyok, aki voltam,
A réginek váza, romja,
Amit eddig nem ismertem,
Összetört az élet gondja.
Az a világ, amit éltem
Ifjúkori tündérfényben,
Reménytelen bús lelkemnek
Rég bezárult édes éden.

Közeleg a végső óra . . .
Minek is hívsz haza engem?
Könnyebb lesz a végső bucsu,
Hogyha addig elfelejtem
Menyországom, boldogságom,
Tört reményem, édes álmom,
Mit gyűlöltem, mit szerettem.
Ami tartott a világon.

Ne hivogass, de te jőjj el,
Mikor én már nem hívhatlak.
Vigy magaddal oda vissza,
Ahol ábrándjaim laktak . . .
. . . Hol a szív szép álmát szőtte,
Ott legyen a pihenője,
Hova mindig vágyott: ott, a
Diákdombi temetőbe' . . .

TEMETETLENÜL

Érzem: a mámor csendes éjjelében
Háborgó lelkem már pihenni kezd
És lassan, lassan, csaknem észrevétlen
Reám borúl a virradatlan est.
Hideg szívvel, közönnyel nézek mindent,
Ami még nem rég lelkemig hatott;
Mi lett belőlem? Emberek közt járó
El nem siratott, bús élő halott.

Még kacagók, ha rám borul a mámor,
De ez a kacaj már nem az enyém:
Kisértő hang halottak országából,
Melynek itt feledt tagja vagyok én.
Tán ajkamon víg nóta is megcsendül
S hallgat a régi méla, keserű, —
Szivem megrezdül ismerős hangokra.
Mint egy eldobott, rozzant hegedű.

Olykor meg mintha visszaemlékezném
Egy szép életre, mely el, tovaszállt,
Melyben még volt hatalmas, izzó eszmém
Megostromolni magát a halált,
S aztán . . . megtörve éjjeltől, borítva
Járom tovább a kiszabott utat;
Mi lett belőlem? Temetői fejfa,
Mely a világnak egy nevet mutat . . .

ELTAGADOM

Eltagadom, hogyha kérdik :
„Elmúlt minden, nem szeretlek !“
Úgy fáj ez a képmutatás,
Úgy fáj ez az én szívemnek.

De mit tegyek ? Hivalkodjam
Bánatommal a világnak ?
Vagy lenézve, kinevetve
Siránkozzam még utánad ? . . . ,

Rejtegetem szívem mélyén,
Féltem, fájón a nagy titkot :
Hogy feledni el nem tudlak,
Hogy nem leszek soha boldog !

LÁTTALAK

Láttalak a multkor,
Mosolyogva néztél,
Éppen úgy, mint akkor,
Mikor megígéztél,
Vérpiros ajkaid
Mosolyogni kezdtek:
Olyan bájos voltál,
Mint mikor azt súgtad:
„Édesem, szeretlek!”

Láttalak a multkor,
Mosolyogva néztél.
Gyönyörű vagy most is,
De meg nem ígéztél.
Vérpiros ajkaid
Mosolyogni kezdtek:
Olyan bájos voltál,
Mint mikor hazudtad
Ezt a szót: „Szeretlek!”

EGY SZÉP LEÁNYHOZ

Hajnalsugár csókolta bimbó,
Egészen gyermek, kis leány.
Ki-kipirúl szép, gyermek arca
Majd gyorsan ismét halovány.
Ragyogó szeme vágyva fürkészh,
Majd ábrándozva megpihen:
— Mennyi báj kedves gyermekarcán,
Mennyi vágy fénylő szemiben!

Elnézem ezt az édes arcot,
Elnézem némán, hosszasan,
Szivemben kínos emlék ébred,
Amely a multon átrohan . . .
— Ilyen volt Ő is: rózsabimbó,
Ilyen volt Ő is: szép leány,
Ki öntudatlan bűbájával
Rabjául tartott oldalán . . .

Elnézem ezt az édes arcot,
Valósággá lett lelkemet
És, míg a mult ismét kitárul,
A szivem úgy sejt, úgy remeg:
— Ha olyan lesz, ha elragadja
Magával őt is a világ! . . .
Oh, látom sorsod — jó előre —
Szegény, korán hervadt virág.

A teremtés legszebb gyöngyéről
Úgy rendelték az istenek,
Hogy egetől kölcsönzött báját
Ne léha ajkról hallja meg.
Egy férfinak nemes szerelme
Legyen az égi, tiszta út,
Amelyen az asszonyi szépség
Fenséges öntudatra jut!

MILYEN AZ ŐSZ?

A felhő sem olyan, mint nálunk
És milyen más az őszi fény!
Nem csókol oly megejtő csókkal,
Mint ifjúságom szép helyén.
— Milyen az ősz? Olyan bűbajos
Álomba ringat most is ott? . . .
Megkérdeném, de messze vagytok
Százszor irigyelt boldogok.

Megkérdezem magától, édes:
Milyen az ősz? Oly szép talán,
Mint mikor egymásról álmodtunk,
Sok fényes, tündéréjszakán?
— Milyen az ősz? Az őszi rózsa
Nem hervadt, szép, mint egykoron,
Amikor együtt nézegettük
Elábrándozva boldogan.

Az őszi rózsa olyan szép volt
A k k o r, most is emlékezem,
Hogy féltünk a korai dértől,
Ha nézegettük kettesen.
Az őszi rózsa s mi szerelmünk
Milyen hamar elhervadott . . .
— Milyen az ősz maguknál, édes?
A nap még most is úgy ragyog?

Hogy ragyogott! Hogy szórta fényét
Magára édes és reám,
Az az ősz volt a legszebb s maga
A legszeretettebb leány.
Ha eszembe jut, oly fájdalom
Égeti most is lelkemet . . .
— Milyen az ősz maguknál, édes?
Annál szebb — érzem — nem lehet!

Itt hűvös ősz van. Lehullott már
Az első, hideg őszi dér,
Lemondani tanít a hulló,
Bucsuzó, sárgult falevél . . .
Az én szívem is rideg, fásult,
Csak néha sóvárg és beteg . . .
Milyen az ősz maguknál, édes?
Oh írja meg! Oh írja meg! . . .

DAL A RÓZSÁRÓL

A szép leány a bucsuzáskor
Egy rózsát tűzött fel nekem.
Piros volt lágyan feslő szirma,
Jelképed, égő szerelem!
Könnyű csókot lehelt reája
S mint álomkép már messze sz álla
S én fájó szívvel, könnyes szemmel
Sokáig néztem még utána.

Elhervadt már a rózsabimbó,
Amit a szép leány adott.
Hervadtan őrzöm, hisz' a multból
A sors csupán ennyit hagyott . . .
Pedig a lányka könnyű csókját
Könyeim már régen lemosták.
De most tudom, hogy ez a csók volt
Sejtelmes, végső „Isten hozzád!”

A szép leány a rózsabimbót
Most más legénynek tépi le,
Most más legényért dobog, lánghol
Szerelmes, forró, kis szive;
Más csókolja kicsiny kacsóját.
De megőrzöm a hervadt rózsát:
Én kaptam annak a kis lánynak
Legelső, tiszta, szűzi csókját!

MUTAMUR

Emlékszik az arany napokra,
Úgy-e emlékszik, édesem?
A lugas árnya enyhén fedett be
S ott üldögéltünk kettesen
Irtóztatos szerelmesen.

Szerelemről suttogott minden,
Csiripoltak a verebek,
És mi nem mondtunk egymásnak
Chablonon kívül egyebet, —
Miért voltunk olyan gyerekek?

A mama is megnézett néha.
Nyugodtan ment ismét odább:
„Hadd játszanak szegény gyerekek,
Játéknál nem mennek tovább,
Hisz' ők még olyan ostobák.“

És mi csak ültünk, üldögéltünk
Tracsolva sok mihaszna szót,
Pedig szerettünk volna szólni
Egymásnak szépet, lángolót,
De — mersze egyiknek se vót.

No aztán, ha egyedül voltunk,
Volt elég önvád s gyötrelem.
Majd szétvetett bennünket olykor
A sok hevítő érzelem.
Úgy-e, hogy így volt, édesem?

A multkor aztán nagysokára
Ismét találkoztam veled,
Azaz magával. Hosszú ruhát
Öltött azóta már kegyed,
Nem kurtaszoknyás kis gyerek.

Alig vártunk az együttlésre,
Sóhajtoztunk a mult felett
Elmondtuk, amit elhallgattunk
Nem oly régen, mint gyermekek,
Vágván ábrándos képeket . . .

De mikor aztán úgy magunkban
Gondolkoztunk az eseten,
Rájöttünk, hogy bizony a multból
Kinőttünk szépen, csendesen
Maga is, én is kedvesem . . .

Maga egy dandyt kívánt látni,
Ki úgy szórja a bókokat,
S talált egy száraz ifjú embert,
Aki tanult ugyan sokat,
De — nem mulattat lányokat.

Én a régi lányért epedtem,
Ki szende volt és angyali,
Nem bomlott az egyenruháért,
Szerelmet nem mert vallani,
De maga — nem a hajdani.

Emlékszik e históriára,
És nem mereng el e felett?
Nem mondja, mint én — könnyes szemmel,
Hogy: Boldogok a gyerekek,
Mert tudják mi a szeretet!

EPILOGOK

Vége!

Nem reszket a kezem,
Míg leírom e szót,
Úgy áldom az órát,
A szép találkozót,
Mint most a búcsúzót.

Álom,
Gyönyörű álom volt,
Áldjon meg az Isten
Százegzerszer érte,
Milliószor érte! . . .

Ha felcsendül egy hang a multból:
A Te ezüst hangod repül felém
S én úgy foglak áldani újból,
Mint szerelmünknek édes reggelén;
Ha epedő dal száll föl szivemből,
Te neked legyen szentelve dalom,
Hiszen Te voltál, aki szeretni,
Aki dalolni
Megtanítottál, édes angyalom!

Majd, ha a „Hymen“-rovatában
Olvasni fogom a neved,
Mégegyszer fog a szívem fájni
S aztán végképen elfeled! . . .
Előszedek egy csomó verset,
Mind szépen a tűzbe dobom
S megírom — a gratulációt
Egy négyszögű papiroson.

HAJH, GYEREKEK

Hajh, gyerekek, hogyha néha
Pohár mellett elmerengek,
Mind ott vagytok oldalamnál,
Kiket lelkem úgy melenget.
Fölkapom a poharamat,
Koccintanék szépen, sorba, —
Magam vagyok, akkor látom
S égő könnyem hull a borba.

Nagyon szép kis társaság volt.
Egyik léhább, mint a másik.
Átgondolok minden órát
A keserű bucsuzásig . . .
Mennyi kacaj, mennyi tréfa
Hangzott el a kis szobában,
Nem busultunk, fülig úsztunk
Borban, sörben, adósságban.

„Ha nincsen pénz, ad az Isten! . . .“
— És ilyen volt minden elvünk,
Nem gondoltunk soha arra,
Hogy a sorssal harcra keljünk.
Gazdag szívvél, víg kedéllyel
Fittyet hánytunk a világnak,
Ölelkező lelkeink tán,
Nem is itt a földön jártak.

Hajh, gyerekek, jó barátok,
Oda szívem reménysége.
Tudom jól: a szép napoknak
Mindörökre vége, vége . . .
A baráti kedves körből
El kell szállnom, messze szállnom,
Mi marad a drága multból?
— Fájó szív és kínos álom . . .

De hagyjuk ezt. Nem mi közénk
Való ez a méla nóta.
Csakis azért írtam, hogy rám
Emlékezzetek meg róla
— „Szegény Bandi“ — mondjátok majd
„Vajjon merre van az árva“, —
— Fújjátok el a nótámat:
„Meghalok én nemsokára . . .“

HERVADÁSKOR

Hervadáskor, pusztuláskor,
Novemberi dérhulláskor
Tinálatok, lent a kertben
Ránk hullott a falevél.
Az öreg fa hervadt lombja,
Mintha nekünk szólott volna,
Mintha minket intett volna :
Vigyázzatok, jön a tél !

Hervadáskor, pusztuláskor,
Novemberi dérhulláskor,
Visszasír a lelkem hozzád,
Szép szerelmem, kedvesem.
Mintha ott a kertben lennék.
Száll a levél, száll az emlék,
Szálló levél, szálló emlék
Körülrepdes csendesen . . .

Hervadáskor, pusztuláskor,
Novemberi dérhulláskor,
Tinálatok lent a kertben
Most is hull a falevél.
Most is hervadt a fa lombja,
De most, mintha sírva szólna :
Úgy-e, úgy-e nem hittétek,
Rövid a nyár, itt a tél . . .

BUCSU

Emlékednek végső foszlányát
Ledöntött bálvány eldobom,
Egy sóhaj és Isten hozzátok
Szerelmes, lázas, balga álmok,
Lelkem tovább száll szabadon.

A szerelem szép világától
Megtörve, fájón bucsuzom.
Elrablá tőlem ifjúságom,
De elhagyott tündérvilágom,
Bucsuzva meg nem átkozom.

Bucsuzom. — A szerelem lángja
Addig tart, míg az ifjúság.
Sírján a meghalt ifjúságnak
Letörtem egy édes lánynak
Meghalt szerelmünk ciprusát.

E ciprus ág utolsó dalom,
Elzengem ezt is még neked,
Benne sír lelkem régi álma
S drágán megváltott szabadsága
Bezárult édenkert felett.

Lelkem szabad. Fakó világban
Repülhet, szállhat szabadon.
Nem kötik már a régi vágtyak,
Romjain egy letűnt világnak
Elzengtem utolsó dalom.

Lelkem szabad. Feloldva minden,
Mi szárnyait leszegezé.
Repülhet már a magas éig,
Vagy egy kopár temetőn végig —
Most ásott néma sír felé . . .

Emlékednek végső foszlányát,
Ledöntött bálvány eldobom,
Egy sóhaj . . . óh bár véle szállna
Egy üres élet végső lángja,
Míg elcseng utolsó dalom! . . .

EGYEDÜL

Hideg sötét éj van; itt ülök szobámban
Kihűlt, fásult szívvel, búsan, egyedül . . .
Odakint a hűvös, őszi éjszakában
Hervasztó, hideg szél egy dalt hegedül.
Hervasztó, hideg szél miről is dalolhat,
Mint az elmulásról? . . . Ismerém e dalt . . .
Édes reményekről, amelyek csak voltak.
Melyeknek emléke örületbe hajt! . . .

Virágot dermesztő, novemberi szellő
Ne zúgd e siralmas, síró énekét,
Ami régen elmult, ami vissza nem jó,
Sírjuktól ne ébressz tört reményeket!
Hiszen e bolond szív, hogyha már nem érez,
Szép reménye, vágya, mind, mind tova szállt,
Nyugodt, de ha egyszer öntudatra ébred,
Kéri a megváltást, kéri a halált! . . .

Elmulás zenéje, bús őszi, hideg szél,
Feledni akartam, altatni szívem,
Dacolni a multtal, úgy-e mily rideg cél?
De ez, amin lelkem megnyugszik, pihen ,
Novemberi szellő jobb lesz, ha kioltod
Az emlékezésnek régi lángjait,
Engedd, hogy feledjek, hiszen az a boldog,
Kinek nincsen semmi, semmi vágya itt! . . .

MI KÖT IDE

Mi köt ide engem,
Hol nem szeret senki?
Ez idegen helyen
Mit tudok szeretni?
Ha elmegyek innen,
Minek vágyom vissza?
Lefekvő órámban,
Felkelő órámban
Mért fakadok sírva?

Mért szebb itt a virág
S illatosb, mint bárhol,
Hangosabb az erdő
Madárdalolástól?
Daloskedvű szívem
Mért tud csak itt lenni?
— Itt érez igazán,
Itt tud csak igazán
Gyűlölni, szeretni . . .

Ragyogó, sugáros
Énnekem itt minden
Pedig, ki szeressen,
Tudom jól, hogy nincsen . . .
Ide köt, ide fűz,
Lelkem régi álma:
— Bearanyoz mindent
Legelső szerelmem
Leszálló napjának
Aranyos sugára,
Bucsuzó sugára . . .

ITTHON

Áldott kezeddel simogatsz meg,
Anyám.
Intő szavad még mintha hallanám,
Míg rám borulsz
S áldott kezeddel simogatsz meg.

A régi intést elfeledtem,
Anyám.
Azért zúdult annyi vihar reám;
Úgy összetört . . .
A régi intést elfeledtem.

Beteg vagyok, az élet megtört,
Anyám.
Hol az a vágy, mely hajszolt hajdanán?
Már nincs vágyam,
Beteg vagyok, az élet megtört.

De fáj nekem, hogy úgy szeretsz Te,
Anyám.
Mondd, miért sirsz? Engem siratsz talán? . . .
Nem érdemlem . . .
De fáj nekem, hogy úgy szeretsz Te.

Már hallom a harangszó hangját,
Anyám.
De jó is itt, e csendes kis tanyán —
Leroskadni . . .
Már hallom a harangszó hangját . . .

FUIMUS

Nem voltam én mindig
Ilyen csendes ember,
Sokszor talált ébren
A pirkadó reggel.
Sokszor ráragyogott
A hajnal sugára
Egy-egy nekibusult
Jó kompániára.

Eltemetni való
Mindig akadt bánat.
Hejh! volt akkor dolga
A boros pohárnak!
Szomorú sziveknek
Szép szomorú nóta
És gyöngyöző bor volt
A meggyógyítója.

Könnyen jött még akkor
S könnyű volt a bánat,
Könnyű volt elúzni
A boros pohárnak.
Talán a bánat is
Könnyen indult útra,
Mikor az indulót
Gyurka cigány húzta.

Mintha más törvénye
Volna a világnak,
Nem olyan, mint régen.
Nehezebb a bánat . . .
Mint egy titkos erő
Uralkodik rajtam,
Elnémítja, mikor
Panaszra nyíl ajkam.

Hiába fojtanám
Tivornyába, borba,
Nem válik el tőlem,
Hozzám van láncolva!
Hejh, most a szívemről
Nem száll el a bánat,
Ha megiszom borát
Az egész világnak! . . .

A MULTAK ÁLMÁN

A multak álmán, balgaságán
Nevetni, hogy tudsz édesem? . . .
Feledheted a régi álmot,
De ne gúnyold ki sohasem.
Azt az édes, szerelmes álmot,
Melyből az élet felriaszt,
Ne hidd, hogy a szemedre hányják,
Hiszen csak álmodtuk mi azt! . . .

Lásd, gyötrelmes, nehéz az élet,
Ha hitünk mind a sárba hullt,
A keresztet miért viseljük,
Ha elfeledve már a mult?! . . .
Ha elfogytak emlékeink is,
Az életnek nincs terhe sem,
A multak álmát, balgaságát
Mért gúnyolod ki, édesem?

JÉGPÁLYÁN

A pálya partján álldogáltam,
Ott lenn játszott a víg sereg.
Úgy volt, vagy nem, de legvígabbnak
Én, lányka, téged néztelek.
Szép arcod égett, kipirulva
Csak úgy repültél, szép leány . . .
Nem csoda, hogy a jégre vittél
Engem is egykor, hajdanán.

Vidám kacaj csengett közelben,
Elöttem siklottál tovább.
Lehet, hogy nem engem nevettél,
Tán leesett a korcsolyád
S nevetted, hogy annyi gayallér
Ajánl mohón segéd-kezet,
Kiket úgy fogsz a jégre vinni,
Mint jégre vittél engemet.

Csak azt nem értem semmiképen,
Hogy még nagyon sok lány van ott,
De nevetését mindeniknek
Túlcsengi a te kacajod.
Hogy feltűnést kívánsz te keltni —
Rólad feltenni nem lehet
Má s n a k, — de én tudom, mióta
A jégre vittél engemet.

Ismerlek jégen, bálteremben,
Szalonban, utcán, mindenütt,
Tudom, hogy üres szived, lelked,
Fagyod egy vulkánt is lehűt.
Te mindig csak ragyogni vágyol
S örülsz a hódítás felett . . .
Sajnos! csak akkor tudtam mindezt.
Hogy jégre vittél engemet.

Te csak repülj, repülj tovább is,
Repülj egy hosszú életen,
Ne ismerd meg azt a fájdalmat,
Melyet szereztél énnekem . . .
De — talán — majd egyszer csalódva
Fel fog zokogni jég szived
S meg fogod bánni, nagyon bánni,
Hogy jégre vittél engemet!

ISMERETLEN ÁTOK

Az én útaimon
Nem nyílnak virágok.
Sötétség vesz körül,
Csillagot nem látok . . .
Virágokat tépnek,
Napsugárban élnek
Milyen sokan, mások! . . .
Engem megfogott egy
Ismeretlen átok!

Nem adott az élet
Nyugodalmat, békét,
Földúlta lelkemnek
Végső menedékét;
Nincs már egy reményem,
Szivemből már régen
Eltűntek az álmok , . .
Megfogott, megölt egy
Ismeretlen átok!

MESEÉI MONDOK

Ott künn hűvös van kikeletkor
Szívünkben tavasz, szerelem.
Ott reszket a korán nyílt virág,
Itt elhalt már a gyötrelem.
Még nem oly régen nyári napnak
Lángjától sem hevült szívünk,
Most csodás meleg fűzi egybe:
Tavasz van, remélünk s hiszünk!

Künn hűs szellő tép le virágot,
Jer! hajtsd vállamra kis fejed.
Télről regél a kósza szellő,
Mesét mondok én is neked.
Sivár életről, hosszú télről,
Enyészetről beszél regém . . .
De ne reszkess hát, drága kincsem:
Tavasszal, csókkal végzem én!

. . . Bohó gyermek volt; álmodozva,
Vágyón kezdé az életet,
Szívében vágyak lángja égett . . .
— Róla mesélek most neked.
Ha láttad volna, mint ölelte
Karjával a világot át,
Megszántad vón' szegény rajongót,
Ki semmiért mindent od'ád!

Mindent! Hiszen szívének kincse
Volt gazdagsága, mindene! . . .
Dobogott, vágyott, égett e szív,
Százhangú dallal volt tele.
Oh! de a dal elhangzott árván,
A vágy sóhaj lett nem soká;
Szeretet szárnyán merre szálljon?
Nincsen rokonszív, nincs hová!

S eljött a tél. Didergő lelke
Úgy reszketett, mint kismadár,
Melynek lehullott pelyhes fészke,
Ha elhervad az enyhe nyár.
Ajkán elhalt már rég' az ének.
Reménye eltűnt, el . . . tova . . .
S ha visszaszállt egy pillanatra,
Egy sejtés űzte el: soha!

Tovább bolyongott fázva, némán,
Nem ejtett ajka egy panaszt,
De bánat ült a sápadt arcon,
Ki látta meg? Ki látta azt? . . .
Egy szép leány volt. Olyan lágyan,
Epedve kérdé bánatát . . .
Egy fénysugár tört át az éjen:
Van még a földön jóbarát?!

Van még. Az ifjú hitte, hogy van.
Szíve megnyílt. Ajkán a dal
Felcsendült ismét; forró vágyba
Olvadt belé a bús sóhaj.

A sebzett szív újult reménye
Által ragyogta új dalát:
Vihar után a nap pazarlóbb,
Ragyogva szórja sugarát . . .

Délibáb volt a lány szerelme,
Mely kopár pusztát szánva-szán,
Csalóka fényét önti rája,
Hogy így enyhítsen bánatán.
Elszáll, midőn a nap is tűnik,
Ha közeleg az éjszaka.
— Elszállt a leány, elűzte tőle
Az élet egy kis vihara.

Szegény fiú! Nem sírt. Miért is?
A sors kegyetlen zsarnokunk,
Haragja akkor sújt le mindig,
Amikor boldogok vagyunk.
Amikor szerelmet sóvárgunk,
Egy csontváz karja nyúl felénk . . .
. . . Ez a sorsunk . . . De te miért sírsz,
Édes szerelmem? Fáj mesém?

Ne sírj, ne sírj! Nem mondom tovább,
Ölelő karod fogjon át,
Ajkad zárja mesélő ajkam,
Mely a te csókodért sóvárg.
Ujjá teremt, égig emel föl,
Felejtet mindent ez a csók . . .
E csók az én bús mesém vége
S lehet-e vég, mely csattanóbb?!

ÖRÖK VÁGY

Ha ellobog majd ifjú lángom,
Ha majd zokogni sem tudok
S a sok rommá verődött álmon
Dermedten összeroskadok.
Vajjon a nyugvás tompa kínját
Érezni nem lesz oly nehéz?
Vagy vágyón fogom visszasírni
Az örök, kínos szenvedést?

Ha ellobog majd ifjú lángom
S örök megnnyugvás int felém,
Milyen szellem fog felkeresni
Testemnek porladó helyén? . . .
Az örök vágy lángszellemének
Árnya kísért majd engemet,
Mert, hogy vágy nélkül elhamvadjak,
Érzem, tudom, hogy nem lehet!

AZ ÉLET

Az élet a zsibárusok világa,
Egy hangos vásár, melynek vége nincs.
Nincs semmi tán, melynek ne volna ára,
Megvehető akármi ritka kincs.
Nincs oly érzés, amelyből nem csinálnak
Kufár lélekkel hasznot, üzletet;
Itt alkusznak, amott már áll a vásár,
A jelszó mindig: eladok, veszek! . . .

Raktárra hordják mindenik portékát,
Eladó minden, hogyha van vevő:
Hírnév, dicsőség, hevülés, barátság,
Rajongás, hit, eszmény és szerető.
Aki bolond, holmiját olcsón adja,
Az okos mindig többet nyer vele,
A jelszó: egymást túl kell licitálni,
Ádáz versennyel egymást verve le!

A szív az üzlet leghitványabb tárgya,
S eladják mégis minden szent hevét.
Akad vevő rá, egymást licitálja,
Hogy a holmit atomként szedje szét.
Folyik a vásár harsogó zsidvajban,
Az egyik kínál, másik meg veszén,
Csak néhol egy-egy végképen kiárult,
Kifosztott lélek zokog csendesen.

Egy-két bolond jár-kél a nagy tömegben,
Bolondok bizton, balgák szerfelett,
Eddig az ő példájukat követtem,
Ezután én is másképen teszek,
Lelkem, szívem kitárom a piacra,
Túlادok én is minden kincsemen . . .
. . . De nincs erőm ily nyomorulttá válni,
Óh nincs erőm, én édes Istenem! . . .

VÁLASZ

Azt, amit más örülten hajszol
Egy hosszú, kínos életem,
A kétség átkos órájában
A sors megadta én nekem.
Nem a nyugalmat. Az én lelkem
Megölné a csend, nyugalom,
Csak egy intést, biztatást vártam,
Ha zokogásba ful dalom,
Szivemből ömlő bús dalom.

Áldott kéz, amely megadta
Ez áldott, édes biztatást,
Áldott a szív, mely némán szenved
S mégis tud vigasztalni mást.
Hát más is érzi azt az átkot,
Melytől zokog minden dalom?
Óh! akkor nem fog porba sujtni
Bús végzetem, a fájdalom,
A dalba ömlő fájdalom . . .

Azt, amit más örülten hajszol
Egy hosszú, hosszú életem,
A megértő, biztató hangot
A sors megadta én nekem.
Tudom, hogy múló pillanatra
Enyhült a régi fájdalom,
De azért légy ezerszer áldott
Te, aki átérzed dalom,
Szivemből ömlő bús dalom.

HAMVAZÓ SZERDÁN

Meghajtom bűnbánón fejem
S mit rég' tevék, imádkozom.
Átnyilallik lelkemen
Egy rég' nem érzett fájdalom.
Egy rég' nem érzett fájdalom
Imára szólít engemet,
Hisz' örömtől imádkoznom
Oly régen-régen nem lehet.

*

Ez a nap már rég' az én napom
Ez a bánat régi, régi kincsem,
Nem a bűnbánásra alkalom,
De örök lelkiharc, örök Isten!
Nem az örömnapoknak álmát
Siratom némán, könnytelen szemekkel,
Hanem lelkem borongó árnyát,
Kisértő, rémes szellemekkel . . .

*

Ejh! hagyjuk a sírást,
Sírjon, kit bűne sírni késztet,
Pohár csendüljön, ébredjen a szív:
Ma ünnepel halál, enyészet . . .
Ma zokogástól hangos a templom,
Köny a szemekben, hamu a fejen, —
Dalra fel, míg mások zokognak,
Ez a nap az én régi ünnepem! . . .

KOSSUTH HALÁLÁNAK ÉVFORDULÓJÁN

Virág borít ma csendes sírhelyet,
Körötte áll nagy gyászoló sereg.
Élővirágok tarka kelyhein
Mennyi tündöklő, drága gyöngy ragyog! —
Ne szívđ magadhoz őket napsugár:
Egy nemzet hulló könnyei azok!

A gondolat, mely messze elbolyong,
Az érzés mind, mi szívünkben zsibong,
Megtér, megáll a néma sír körül.
E néma sír sok álmot visszahoz,
Mert benne a mi vérző, hű szívünk:
Kossuth Lajos nagy szive porladoz.

Kossuth Lajos . . . mennyit jelent e név!
Szeretetet, bízó, honfi reményt,
Szabadságot, mely világot megvált,
Bosszút, melynek órája ütni fóg! . . .
Kijelentés, ezerszer szent e név,
Egy nép szívében élő nagy titok! . . .

Mely ég küldött, Te szent Apostolunk,
Midőn meghalni készült szép honunk?
Elállott már e nemzet szívverése,
Az égtől várt csak megváltó csodát:
S Te megjelentél, testté lett vágyunk:
Kivívtad a nép igazát, jogát!

Te izentél — így mondja azt a dal.
És követet reménnyel a magyar!

Te fényesebbé tetted hírnevét,
Mint a küzdelmes, zordon századok;
Te szabadságot adtál hazádnak!
... És az neked csak egy sírt adhatott ...

Nem! Néked adta reményét, hitét.
Te érted égő, szerető szívét!
Téged minden magyar szívébe zárt,
A síri hant csak tested fedte el:
Téged szívünknek vágya teremtet,
Szívünkben van Néked szentelve hely!

A nap heve nem vész el. Hiába
A langy eső sem ömlik a tájra:
Ha lesz oly kor, hogy a népek előtt
A nemzet és haza összeomolt
S nem lesz hon, csak világ, — a magyarnak
Lesz hazája, mert Kossuthja volt! ...

Nyugodj békén, hazánk apostola!
Nem fog feledni hű néped soha!
A szeretet örök cél és erő,
El nem veszti sem a jövő, se' múlt, —
Ki szeretett úgy, mint Te szerettél,
Akkor is él, ha már a sírba hullt! ...

... S ha mégis lenne kor, vagy nemzedék,
Mely elfeledné a Kossuth nevét, —
Ne éljen akkor igaz hazafi,
Vagy hogyha él, tagadja meg hitét
S átkozza meg — bár szíve szakad meg —
Szentségtörő, hálátlan nemzetét! ...

ÜDVÖZLET

Behúnyt szemekkel újra látlak,
Kedves, szép hely, köszöntelek!
Májusi szellő, virág-illat
Elhozta hozzám képedet.
Görbe utcáid újra járom,
Rabjául ejt sok régi álom
S álmomban látlak tégedet.

Erdőd, hegyed már lombot öltött,
Kertedben nyílik a virág,
Az áldott nap meleg sugárit
Fényes kékében szórja rád.
Fény és illat a szívbe tódul
Mely mámoros ez égi csóktúl,
Fellángol és szeretni vágy.

A te napod, a te virágod
Ejté meg egykor lelkemet;
Azt a napot, azt a virágot
Feledni nékem nem lehet!
Ébredő szív első szerelme,
Van-e ki téged elfeledne? . . .
Van-e ki téged eltemet? . . .

Köszöntelek tündéri, szép hely,
Köszöntelek szép barna lány,
Fényes sugárba öltözött nap
Első szerelmem hajnalán.
Elmúlt szívem sok régi álma,
De május fénye, illatárja
Virágot és fényt szór reám, —
Jöhetsz hát élet éjszakája! . . .

ÁLMOK UTÁN

Gyermek vagyok. Temetőben
Tarka szárnyú pillangókat kergetek,
Átrohanok könnyű szívvel
Sok besüppedt, elfelejtett sír felett.

Gyermek vagyok. Megfürösztöm
A ragyogó napsugárban lelkemet,
Nem látom a hervasztó őszt,
Csak a fényes, napsugáros életet.

Gyermek vagyok, kinek lelkén
Minden napfény, minden sugár átragyog,
Eltemetek, elfelejtek
Minden sebet, minden régi bánatot.

Gyermek-szívvel elfelejtem,
Hogy csalóka, ámító az őszi fény
És hogy engem megcsalt eddig
Minden álom, minden tündöklő remény.

Gyermek vagyok: temetőben
Tarka szárnyú pillangókat kergetek
S álmaimnak temetőjén
Csalogató álmok után sietek . . .

KÁVÉHÁZBAN

Ajánlva Odry Árpád barátomnak

Kávéházi sarok-asztal,
Körülüljük szépen,
Így szoktuk azt minden este,
Így szoktuk azt négyen.
Diskurálunk, elpletykázunk
Egyről-másról; sorba, —
Másképen a téli este
Rém-unalmas volna.

Egyik színész, másik költő . . .
Összeillik szépen.
Valamennyi bohém fiú
Van miről beszéljen.
A hír és név, a dicsőség
Valamennyi célja . . .
Mégis, mégis úgy el borong
A négy fiú néha . . .

És ilyenkor biztatgatjuk,
Vígasztaljuk egymást.
Másra visszük a beszédet:
— Lesz-e holnap telt ház?
— A szép Lili kap-e csokrot?
— Írt a hadnagyának?
. . . Addig, addig beszélgetünk,
Míg elfut a bánat.

Olykor-olykor kijelöljük
Hogy ki beszél máma,
Mindenkinek van valami
Jó históriája.

Elsiratott ábránd éled
Mindenik mesébe',
Visszaint az ifjúságnak
Messze bolygó fénye.

Egyik este véletlenül
Én jöttem a sorba,
Mesélni a féltett multról
Nekem kellett volna.
Amit talizmánná tesznek
Hosszú kínos évek:
A legelső szerelemről
Szóljon hát az ének! . . .

Belekezdtem . . . De egyszerre
Megbénult a lelkem,
Feltárult a mult előttem
Emlékekkel telten . . .
Egy kis város, ahol egykor
Olyan boldog voltam,
Egy szép leány, kiről egykor
Annyiszor daloltam . . .

Elszédített ennyi emlék,
Szemem könybe lábadt . . .

— Mért is kérdeztétek az én
Bús históriámat? . . .
Bánat ült a fiúk arcán
Elhallgattak szépen . . .
Ott csillogott az a könyecsepp
Mindnyájunk szemében . . .

VALLOMÁS

Te, akinek annyi szived van,
Ahányat lelked megteremt,
Aki színes kaméleonként
Varázsolsz multat és jelent,
Kinek a szín fényes világod,
Melyet lánglelked áthevít, —
Kitudnád-e vajjon nevetni
Egy bús poéta könnyeit? . . .

Ki tudnád-e vajjon nevetni,
Mert úgy imád, mert úgy szeret,
Ahogy nem a színpadon szoktak,
Vagy az életben — emberek;
Hogy szép lelked teremő lángját
Úgy nem áhítja senki más;
Hogy szerelmét el nem rabolná,
Sem távolság, sem megszokás.

Te, aki már ezer élet közt
Osztottad szét a lelkedet,
Elképzeled, hogy egy egész szív
Mást nem csak tégedet szeret.
Hogy azt, ki a festett világban
Elvesztette önnönmagát, —
Egy bús poéta úgy imádja,
Mint az igazság angyalát . . .

Elhiszed-e egy ismeretlen
Álmot szövő költő szavát?
Elolvasod szivéből vérző,
Szerelmes, bánatos dalát?
Meg fogod-e szived kérdezni,
Vajjon szeretni tud-e még,
Vagy trubadurod megsajnálni
Lelkednek kegy gyanánt elég? . . .

Szívem szorul a félelemtől
S megrendül a kétség alatt,
Hogy szeretni csak színpadon tudsz,
S magadnak élned nem szabad.
Hogy szived e rajongó álmon
Csak gúnyolódik, csak nevet . . .
— Még nem érzéd szívem szerelmét,
Már itt a vég . . . Isten veled! . . .

ŐSZI ÉJSZAKÁN

A szél, ha hűvös éjszakákon
Lehűti mámoros fejem,
A te hideg, utolsó csóknod,
Az jut eszembe én nekem.

Hiába száll agyamra mámor,
S virrasztok annyi éjszakát,
Mindig érzem annak a csóknak
Halálos, dermesztő fagyát.

Ajkad akkor tapadt ajkamra
Utólszor . . . aztán vége volt . . .
Talán tavasz sem volt azóta,
Az egész világ néma, holt . . .

Mikor a szél fülembé súgja,
Hogy csóknak, üdvnek vége van,
A sírból is életre kelnek:
Zokognék, sírnék hangosan! . . .

OKTÓBERBEN

Úgy vártalak virághullásnak
Bús hervadásnak ünnepe!
Úgy vártalak örök enyészet
Édes gondjának fellege . . .
Úgy vártalak . . . és itt vagy végre,
Van a mi fásult lelkem tépje, —
Hozsánna néked, elmúlás! . . .

Az őszi fényt láttam először,
Bölcsőmre bús mosolyt vetett,
Akkor zizegtek halkán búcsút
A sárgult, hulló levelek,
Amikor még örök törvényed
Nem ismertem változó élet . . .
Hozsánna néked, elmúlás! . . .

Az örök halált ismerem csak,
Oly édes bánat ez nekem.
Én csak lemondani tanultam,
Mióta rovom életem.
S ha elér a létezők vége,
Bús őszi szél édes zenéje
Csengjen fülembe csendesen, —
Hozsánna néked, elmúlás! . . .

Itt is olyan, olyan a nap sugára,
Mint messze, otthon: fényes ragyogó.
Hogy itt a vég — jól tudja — nemsokára
És mégis vígan táncol a bohó.
Itt is olyan, olyan az én szívem még:
Hiú reménnyel mély sebet takar
S bár érzi jól az elmúlás keservét,
Lemondani még nem bír, nem akar!...

HA SZERETLEK

Ha szeretlek, akkor hazugság,
Amit igaznak hittem én.
Hazugság a sírás, a bánat
S az összetörtnek hitt remény.
Hazugság akkor minden, minden,
Egy átálmodott kárhozat,
Amely még szebbé fogja tenni
Az eljövendő álmokat.

Ha szeretlek, akkor vergődve
A halált nem hívom soha.
Eltűröm még a szenvedést is,
Nem lesz az élet Golgotha.
Mikor álmomból fölébredtem,
A percet meg nem átkozom, —
A lelkedhez kapcsolom lelkem
S mint régen, ismét álmodom.

Ha szeretlek . . . Ne adja Isten,
Hogy hazug legyen ez a hit! . . .
De mért? . . . Legyen hitvány hazugság,
Elég, hogy engem boldogít.
Ha úgy érzem, hogy most szeretlek,
Haljak meg most, ez üdv alatt, —
Többet ér egy hosszú életnél
Egy álmot nyújtó pillanat! . . .

NEM

Nem, nem hiszek! Mért űzzem én a lelke-
Epedő vággyal bolygó fény után? . . .
Minden reményem megtört a keserven,
Hisz balga, örült ábránd volt csupán.

Ne hívj, ne csalj szerelem szép világa!
Az én világom irdatlan, sötét,
Ezer tavasz s ezer tavasz virága
El nem zavarja fullasztó ködét.

Ne hívj, ne csalj, én nem tudok szeretni,
Lelkem kifosztott, nyomorult, szegény.
Elkárhozástól meg nem váltja semmi
S a te sugárod: őrvongó remény.

Tűnt ifjúságnak visszajáró árnya, —
Az lettem én . . . a múlt után futok . . .
Isten hozzád szerelem szép világa!
Ne hívj, ne csalj, szeretni nem tudok . . .

RÁD EMLÉKEZTEM

Fájdalmas arcú, tettető Madonnám,
Kiről epedve annyiszor daloltam.
S akitől csókot sohasem raboltam,
A te emléked elszállott ma hozzám.

Füstös kávéház asztalánál ültem,
Valami fojtó mámor szállt agyamra,
Dehogy figyeltem víg hegedűhangra,
Hallgattam némán, búsan, elmerülten . . .

Amíg rikoltva, vígan szólt a nóta,
Sűrű, nehéz, köd fogta át a lelkem, —
Szívemre lelni nem tudok a zóta!

De mikor vád lett a cigány vonója
S vádolva, sírva zokogott a nóta, —
Rád emlékeztem s a szívemre leltem . . .

A NAGY SZERELEMBŐL

A nagy szerelemből
Nem maradt meg semmi.
A multat olyan jól
Eltudtam feledni:
Nem emlékszem másra
Csak a bucsuzásra.

Megfogtam kis kezed
Hűséget fogadva,
Kacagás volt nézni,
Hogy meg voltunk hatva
S míg ott álltunk ketten,
Majdnem sírni kezdtem.

Engem a tömegbe
Vitt az élet árja,
Itt meg hamar elszált
Az ifjúkor álma . . .
Vissza úgy sem kapnám,
Minek is siratnám? . . .

. . . Megszeretik egymást
Ifjú és leányka.
Tündér-álmot szőnek,
Sírnak is utána, —
Megszeretik egymást
S elfeledik egymást!

Ne búsuljunk rajta
Nem segítünk rajta.
Józannak kell lenni,
A világ azt tartja.
Régi mese, régi . . .
Kár róla beszélni!

Tudom, hogy hű hozzám
Jó magad se lettél,
Álmodozó szívvel
Minek is szeretnél?
Az álmoknak vége,
Nem adnak pénzt érte.

Kalmár szívvel járjuk
Tovább a világot,
Kacagjuk a multat,
Kacagjuk az álmot
S hogyha találkoznánk,
De jól is mulatnánk! . . .

A nagy szerelemből
Nem maradt meg semmi,
Álmaim olyan jól
El tudtam temetni,
Nem emlékszem másra:
Csak a bucsuzásra . . .

JÁZMIN NYITOTT

Jázmin nyitott a kertetekben,
Kissé regényes, de nyitott.
Talán akkor támadt lelkünkben
Az elválasztó mély titok.
Talán akkor jut eszembe,
Hogy ámítom önmagam
S talán te is másra gondoltál,
Míg rám borultál szótalan . . .

Eszünkbe jutott mindkettőnknek
Az édes kínos pillanat,
Mikor szívünk először nyílt meg
A nyiló jázmin lomb alatt,
Mikor nem vágy volt a szerelmünk,
Csak titkos, bűvös sejtelem :
Talán 'akkor jutott eszünkbe,
Hogy ez már nem a szerelem ! . . .

A MULTÉRT

Amikor én rajongó vággyal
Követlek, várlak tégedet,
A multak álma száll meg akkor,
A mult és az emlékezet.
Nem a tied az a rajongás,
Óh nem, a tied az a vágy, —
Csak pillanatnyi édes álom:
A visszatévedt ifjúság.

Zavart, beteg, megtört a lelkem,
Ezer fájó sebet kapott,
Lázás hittél úgy érzem néha,
Hogy tőled várhat balzsamot.
Várlak, követlek, szomjúhozlak,
Te vagy a céloom, életem . . .
. . . Pedig tudom, hogy már a multat
Nem adod vissza énnekem.

Szerelmi vágy, szerelmi álom
Emléke, fénye űz feléd,
Keresem az elvesztett édent,
Amikor én rajongó vággyal
Követlek, várlak tégedet,
A multak álma száll meg akkor:
A mult és az emlékezet . . .

ÁLMODOM

Álmodom néha
Szilaj, merész, fájó,
De mégis édes álmokat.
Vihar tör rám
Rémes, talán a mindenséget
Fenyegető vad erővel
S én e viharral
Egyedül, mint egy megkövült szobor,
Szembeállok! . . .

Álmodom néha,
Hogy minden teremtet
Éltemre tör, haragos átkot
Ordít reám
S én mosolyogva,
Kimondhatatlan büszkeséggel
Várom a harcot,
Melyet egy világ,
Egy egész világ
Esküdt ellenem
S melyet úgy fogadok,
Mint egy aljaslelkű koronás fő
Az udvaroncok porba hulló,
Gyalázatos hízeltégeit! . . .

. . . S álmodom néha
A legmerészebb, legszebb álmot,

Dalaim egy világ fülébe zengnek
S hangoztatják a megváltásnak
Szent, égi szózatát
Egy megtévedt nagy világ előtt.
Hangjára hangos, bús zuhanással
Omlik a porba hazug bálványok
Százezere,
S avúlt, buta korlátok,
Melyek elzárták a világot
Egy világtól,
Recsegve dőlnek össze.
S én, míg a pusztulás közt
Jós szemekkel látom,
Mint áll elő egy jobb,
Tisztább világnak
Zöld hajtása a romok közül
Szivem megnyíl
S fenséges érzés hatja át dalom,
Melynek refrainje
Messze, messze száll
S mint a megváltásnak
Új evangéliuma
Áthatja a világot
E szózat:
Diadal! Diadal! . . .

. . . S álmaimból
Otromba zaj riaszt fel,
Köröttem régi minden s undorít,
A megváltásról, a diadalról

Lázás álomban álmodtam csupán . . .
Szívem teli ugyan,
De mi belőle felsír, felszakad,
Nem egy világot
Újjáteremtő diadal-ének,
Hanem a lebilincselte erő
Tehetetlen, bús zokogása . . .

AZUBA

Kigyúlt az égen esti csillag,
Szállong az éjben rózsá-illat,
Valami édes, halk zene
Távolról mintha zengene . . .
Szerelmes, fájó bús a nóta:
„Sirászi kertben nincs már rózsá,
Vérpezsdítő, szerelmes éjen,
Olajfa erdőn, hímes réten
Merengve várok, mindhiába . . .
Ölelni készen, csókra vágyva,
Szomjas szívvel itt kell epednem . . .
Nem jön, nem jön az én szerelmem,
Hogy szép fejét ölembe hajtsa,
Míg csókra vágy és szomjaz ajka,
Hogy üdvüktől a bűvös éjjel
Megreszkessen szerelmi kéjjel
S az erdő fojtó illatárja,
Míg lány szellőkön messzeszállna,
Mint egy csapongó, égi mámor
Susogna üdvről, boldogságról
Leroskadva egy rózsakerten . . .

De nem jön, nem . . . az én szerelmem.
Ez a világ már nem a régi,
Szerelmi tüztől lángban égni,
Hallgatni bűvös éj szavára
Csókért epedve, csókra vágyva

Vonaglani kínos gyönyörbe',
Szeretni mindig, mindörökre, —
Nem, nem lehet már . . . vége . . . vége!

Szerelmünk ádáz ellensége,
Hideg szivű, kegyetlen férfi
Mért jöttél hozzánk üdvöt tépni?
Szeretni csábít mézes ajkad,
Szerelmi szóra még sem hallgatsz.
Mért csábítád el hű szerelmem,
Mért kell hiába esdekelnem?
Elepedek egy csókra várva
Magános, csendes éjszakába' . . .
Mit várok én a régi csókra?
Sirászi kertben nincs már rózsza . . .“

*

Ott lenn, a tenger méla partján
Fanatikus beszéd kél az ajkán
— Míg szavára buzgón vigyáznak —
Az idegennek, a Messiásnak.
Szól. Hangja a varázsos éjben
Majd csengve száll, majd súgva, mélyen.
Arcán ragyog a hitnek pírja,
Minden szava a szívnek írja,
Minden ígéje hitet épít
S úgy hallgatják lelkes beszédit
Szép ifjai Palesztinának . . .
S egy közölők a régi lángnak,
Sok bűvös éjnek áldozatja,
Szép homlokát végig simítja.

Leborul a Mester lábához,
Poros saruját könye mossa,
Jövőbe hisz és multat átkoz . . .
Egy dal sirámát szellő hozza,
A partnál sír, zokog a nóta:
„Sirászi kertben nincs már rózsza“.

*

Elhall a dal utolsó jaja,
Közelg a hajnal, száll az éj.
Nem dalt hoz a szellő fuvalma,
Melyből epedve sír a kék, —
Egy őrzöngő, szerelmes asszony
Sír, átkozódik fúló hangan,
Hogy szép teste belevonaglik . . .
Vad átka lent, a partra hallik:
Átkozott légy Galilei!
Átkozottak, kik benned hisznek!
Szíved kihült, szeretni lángtalan
s irigyled a mások gyönyörét.
Hideg ésszel, számítón, kajánul
tört vetsz szívére ifjainknak
s balga, hitvány, vad tanáiddal
elcsábítod
Palesztinának legszebb ifjait.
Legyen átkozott őrzöngő tanod!
Nevedben ölje ember embertársát,
tagadja meg szívének vágyait,
sanyargassa testét. lelkét, szívét.
Bilincse légyen mindenik tanod,
sötétben járjon ezredévekig!

Legyen nyomorult! . . .

Mint amilyen né engemet tévél
s velem annyi rajongó szívet.

Legyen átkozott az a nemzedék,
melyet e te vallásod felnevelt,
hirdesse balgán szeretet szavát,
de szeretni ne tudjon soha!

Vér, szenvedés jelölje lépteit,
annak, aki téged meg nem tagad
s csak akkor legyen boldog az ember,
mikor vallása ismét szíve lesz
s megátkozza a te emlékedet!

Galilei!

Légy átkozott! . . .

. . . A nap feltűnt az égen,
Beragyogott egy új, csodás világot,
Sok század múlt azóta s most sem tudjuk:
Hogy fogott-e, vagy nem fogott az átok?! . . .

FÉLHOMÁLYBAN

Ott ültünk némán, édes félhomályban,
Te elmerengve s égő vágyban én.
Álmod hová szállt s kié volt vágyam,
Titok maradt az szivünk rejtekén.
Talán a mult viharzott át előtted
S előttem halkan tűnt fel a jelen . . .
. . . Neked talán már bántó, kínos álom
S nekem már kínos vágy a szerelem . . .

Hidd el, mi csupán csaljuk a világot,
Arcunkon is hazug az ifjúság,
És nem török le illatos virágot
S neked sem kell már soha mirtusz-ág.
Én az álmod szeretném visszahozni,
Te tán szivembe vágyat oltanál,
Küzdünk egymásért hasztalan, hiába:
Köztünk a multnak tiltó romja áll! . . .

A szivedből egy-egy sóhaj
Átnyilallik a szivembe . . .
Egyedüli kincs tetőled:
— Amit adhatsz még nekem —
A szivedből egy-egy sóhaj . . .
A szivemből egy-egy sóhaj
Átnyilallik a szivedbe . . .
Oly kevés maradt a multból . . .
Amit néked adhatok:
A szivemből egy-egy sóhaj . . .

Ne vádoljunk senkit a múltért,
A vád már úgyis hasztalan.
Talán másképp lehetett volna, —
Most már . . . mindennek vége van!
Úgy szeretnék zokogni sírni
A sírra ébredt vágy felett, —
De ránézek fehér arcodra
S elfojtom némán könnyemet.

Várunk a csendes félhomályban
Valami csodás balzsamot,
Mely elfeledtet mindent, mindent
S meggyógyít minden bánatot . . .
Leolvasom sápadt arcodról
A rád erőszakolt hitet
És megdöbbenve sejtem, látom,
Hogy nem hiszel már senkinek! . . .

Nekünk is volt még fiatalos lelkünk,
Mi is tudtunk még hinni valaha.
Ami hevünk volt, mind elfecséreltük
S ami hajnal volt, az most éjszaka.
Te ott a deszkán ki nem oltott vággyal
Hamvadsz el lassan, némán, egyedül,
Én meg, szakítva emberrel, világgal
Bolyongok árván, temetetlenül.

Nekünk is volt még fiatalos lelkünk,
Magasba vont és így — a porba vitt.
Megnyugvás útját epedve se leltük,

Szivünkben végkép elszállott a hit . . .
... Olyan a színpad, mint a lant világa,
Kifosztja lelkünk s lelket még sem ad, —
A boldogságért küzdünk, mindhiába :
Boldognak lenni nekünk nem szabad! . . .

Nem jó kép itt az „ősz napsugár“,
Mit mi érzünk, nem késő szerelem,
A szerelem nem szájalomra vár,
S te szájalomból érzel csak velem.
Én reszketek egyedül elkárhozni,
Magammal vinném beteg lelkedet : . .
De végzetünkkel mindhiába küzdünk :
Nekünk együtt még halni sem lehet!...

SOK SIKERT ÉRJEN

A multkor, hallom, rólam beszélt, édes,
— Szép magától, hogy emlékszik reám —
S megkérdezé (igazán mily kedélyes!)
Ki „érdekel” most, melyik szép leány?
Sajnálom azt, hogy itt kell adni választ,
És azt, hogy én még mindig verselek, —
De levelet csak nem írok magához?
Személyesen meg nem beszélhetek.

Nos, köszönöm hát aranyos figyelmét,
Valahogy csendben én is megvagyok.
Húzom az élet sok prózai terhét
S nem félek már, hogy „búmban meghalok”.
Az öreg Plátót megtagadtam végkép,
Az ő tanában nincs más, csak ürm, —
Egyszóval édes: én kijózanodtam
S az új szerelmet szörnyen kerülöm...

De hogy figyelmét én is viszonzom:
Hát maga hogy van?... Gondja nem lehet.
Van már új csillag, (zavarba ne hozzam!)
Aki jó párti és nem ír verseket.
Jó, hogy a dráma így vígra fordult
S egy kis házasság lesz a vég talán, —
Én a szerepem most már befejeztem:
Sok sikert érjen, édes szép leány!...

FINITA

Vége van. A függöny legördült,
Komisz darab volt, megbukott.
Hogy maga jobban játszott, mint én? . . .
. . . Magának jobb szerep jutott!
Én egy bolond poétát játsztam,
Ki lángra gyúl, remél szeret, —
Maga becsapja a poétát,
Kell ennél hálásabb szerep?! . . .

Kár, hogy kevés volt a közönség.
Nem kapott illő tapsokat,
Pedig ilyen derék játékért
Máskor kap rengeteg sokat.
Mert e szerep nem most először
Hozott magának nagy sikert:
Volt már olyan bolond poéta,
Aki magának hinni mert . . .

Én magam e csúfos bukásért
Vádolni nem fogom soha,
Ez volt az utolsó csalódás,
A szív utolsó mámora.
Egy percig újra fellángoltam,
Álom volt, balga, játszi fény;
Megtört egy kegyetlen játékon,
Leáldozott egy lány szíven . . .

Vége van. A függöny legördült,
Végső akkordot rezg a húr,
Elszállt a hitem, ifjúságom,
Utolszor voltam trubadur . . .
Eddig a vágy hevéért vágytam,
Most már a hitben sincs hitem,
Ártatlanság, szűzi fehérség
Bolond meséjét nem hiszem.

Vége van. A függöny legördült,
Komisz darab volt, megbukott,
Rám tán halálos volt a játék,
Magának érte taps jutott.
Így osztják a babért a földön,
Hol a szív sorsa siralom . . .
. . . Hány ily darab játszódtott már le
Ezen a monstre-színpadon ?!!

HAZA

Én Istenem, de szomorú utazás lesz.
Úgy reszketek, félek tőle.
Mintha nem is haza mennék,
Hanem messze idegenbe,
Egy szomorú temetőbe . . .
Abban a kis fehér házban, tudom én jól,
Csak nagyobb lesz majd a bánat.
Hogyha tudnák mivé lettem,
Gyöngéd szóval nem hívnának,
Előre elsiratnának.

Szegény anyám zokogott a bucsuzáskor,
Sápadt arcát most is látom . . .
Nem maradtam. A világba
Kergetett sok büszke álmom . . .
S eltemettem ifjúságom . . .

Én Istenem, de szomorú utazás lesz.
Úgy reszketek, félek tőle . . .
Miért nékem hazamenni? . . .
Az én utam nem haza visz, —
Egy szomorú temetőbe . . .

ELVÁLUNK.

Elválunk most már. Te is elmégy, én is.
Hogy összeforrott a mi sorsunk mégis.
Engem egy halvány arc űz messze, messze,
S neked másutt is én jutok eszedbe . . .
Elválunk most már, te is elmégy, én is,
Felednél mindent s emlékezel mégis! . . .

Eszedbe jut majd, eszedbe jut néha
Egy szegény bolond, rajongó poéta,
Ki meg sem csókolt, csókodra se vágyott,
Csak bolond szívvel szeretett, imádott . . .
Elválunk most már. Te is elmégy, én is,
Felednél mindent s emlékezel mégis! . . .

Gondolkozom úgy néha, éjszakákon.
A mi történt, egy kész modern regény.
A hősnő már régen túl van az álmon,
A hős pedig — tán nem is hős szegény. —
S miként az öreg Dumas rég megírta:
Kaméliára pénz is kell elég,
Szükség volt a Deus ex machinára
S megjött a Mentor gazdag és derék.

Enyém aztán a regény többi része,
A tragikum komikummal vegyes . . .
De ez már csak egy balga szív regénye,
Foglalkozni evvel nem érdemes.
A mámorban akartam elfeledni

Egy mámoros, bolondos, bús regét, —
Ugy-e jó tárgy vón' egy modern regénynek?
Perverzitás, mi lenne más egyéb?!...

De majd, ha egyszer — valami csodából —
A régi lángot visszanyerhetem,
Megéneklek e szomorú szerelmet,
Akkor tán nem fáj, ha emlékezem...
És szólni fog majd egy lányról a nóta,
Kiről egy balga trubadur dalolt,
Ki eltiport egy dallal telt világot
S ki — mint a többi — gyenge, léha volt.

Elválunk most már. Eladtad a lelked...
Hisz' én mi voltam?... Álmodozó koldus,
Szívvel fizettem csupán a szerelmed!...

Te fényre vágytál. Meglelted a fényt is,
De majd a fényben keresed a lelket, —
Felednél mindent, emlékezel mégis!...

A MŰHELYBEN

Kifáradtam . . .

Nincs erőm a küzdelemre.

Ide vágytam

S itt vagyok én eltemetve.

Ide vonszolt

Valami rossz, nehéz álom, —

Szegény anyám! . . .

Könyes arcát most is látom! . . .

Kifáradtam . . .

Nem ezt hittem, nem ezt vártam.

Csalatkoztam, —

Úgy, mint minden ideálban . . .

Lélek nélkül

Vonszoló a nehéz jármot . . .

A műhelyben

Így hullnak szét mind az álmok . . .

Beteljesült.

És most megtörve elhiszem.

Hiába küzdtem lelkesedve!

Itt meg nem értett senki sem.

Küzdöttem balga küzdelemmel,

Szétosztva minden szent hevet;

Ólombetűkbe tördeltem szét

Rajongó, égő lelkemet.

A nótám sem olyan, mint régen,
Kesernyés, fáradt, színtelen.
A műhely nem múzsák tanyája
Igazi dal itt nem terem.
A régi dal egy-egy akkordja
Úgy néha-néha visszacseng,
Lelkem nem ad választ szavára,
Szívemben kínos, néma csend . . .

Fáradt vagyok, pihenni vágyom.
Mámoros, lázas éjszakákon
Megöltem lelkem, testemet.
És roskadozva, összetörve
Tovább vonszol valami mégis:
Pihenni nékem nem lehet! . . .

Egy szikra tán maradt a lángból? . . .
Valami mégis ide láncol,
Mitől megválnom nem szabad:
Édes méreg, mely testét rombol
S melynek lassan ölő cseppjében
Felolvad minden akarat! . . .

EGY KOPORSÓ FELETT

A nóta tán virágról szólott,
Mely elfonnyadva hullt a porba . . .
A rongyfalakra ráborultál,
Zokogtál, sírtál fuldokolva . . .
A nagy tudat akkor szállott meg,
Hogy, míg meg nem fojt, el ne hagyjon
A halál akkor jegyzett volt el,
Szegény, rajongó gyermek-asszony! . . .

A rongyfalakra ráborultál . . .
Köztük vesztéd el ifjúságod,
A színpadon mosolygó arccal
Temetted a sok fényes álmot;
Kacagtál és daloltál mindig
Nehogy a szived megszakadjon, —
Óh, be nyugodt, be boldog lettél
Szegény, rajongó gyermek-asszony! . . .

JOBB NEM VAGYOK

Jobb nem vagyok, mint annyi sok más,
Egy beteg kornak dalosa.
Vergődöm az ellentétek közt,
De irányt nem lelek soha.
Magas dicső eszmék hevítnek,
De elkap a tömegnek árja :
Bennem van a kornak erénye
S bennem van minden léhasága . . .

De néha lázas éjszakákon
Lehull előttem a lepel,
Eszembe jut hány édes álmot,
Hány ideált temettem el ;
Reám szakad lelket zaklatva
Egy eltévesztett élet vádja
S egy-egy megtisztult dalba ömlik
Lelkem felújult ifjúsága . . .

TARTALOM

Előszó Ábrányi Emiltől	5
Sirasson meg	11
E néhány dalban	13
A Rákóczi vén harangja	14
Divina comoedia	16
Karácsony	17
Nem élek én tovább	20
Válaszúton.	23
Sorsunk	25
Ősz felé	26
Színházban	27
Van olyan perc	28
Érted	29
Én szép virágom	30
Egy csókodért	31
Válasz	32
Temetetlenül	34
Eltagadom	35
Láttalak	36
Egy szép leányhoz	37
Milyen az ősz?	39
Dal a rózsáról	41
Mutamur	42
Epilógok.	45
Hajh, gyerekek	47
Hervadáskor	49
Bucsu	50
Egyedül	52
Mi köt ide	53
Itthon	54
Fuimus.	55

A multak álmán	57
Jégpályán	58
Ismeretlen átok	60
Mesét mondok	61
Örök vágy	64
Az élet	65
Válasz	67
Hamvazó szerdán	68
Kossuth halálának évfordulóján	69
Üdvözlét	71
Álmok után	73
Kávéházban	74
Vallomás	77
Őszi éjszakán	79
Októberben	80
Ha szeretlek	82
Nem	83
Rád emlékeztem	84
A nagy szerelemből	85
Jázmin nyitott	87
A multért	88
Álmodom	89
Azuba	92
Félhomályban	96
Sok sikert érjen	99
Finita	100
Haza	102
Elválunk	103
A műhelyben	105
Egy koporsó felett	107
Jobb nem vagyok	108

AMICUS-KIADÁS

ADY ENDRE AZ ÚJ HELLÁSZ

Irodalmi és művészeti
tanulmányok, naplójegyzetek
Kozma Lajos könyvdíszével
Amateur-kiadás 1400 szá-
mozott példányban

ÁRA 160 KORONA

AMICUS-KIADÁS

PETŐFI SÁNDOR
SZILAJ PISTA
SALGÓ

Babits Mihály bevezető tanulmányával, Márffy Ödön eredeti litográfiáival. Készült 200 számozott példány.

Ára

bőrkötésben, hollandi merített papíron
1500 korona.

Papirkötésben, diósgyőri merített papíron
300 korona.

85

HORNYÁNSZKY VIKTOR

m. királyi udvari

könyvnyomdája

Budapesten.

PH

3202

A35A17

1920

Ady, Endre

Első verseskötete

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
